

Električno cestno železnico bodejo zgradili v Celovcu. Občinski svet je dovolil zato 800.000 K denarja.

Zaprli so v Arnoldsteinu ogrskega železniškega delavca Franc Eisenhammer zaradi nečistosti, ki jo je uganjal z moškimi.

Po svetu.

Smola tatov. V neko berlinsko fabriko so vložili tatovi. Vzeli so 200 markov iz blagajne, medtem ko so 20.000 markov prezrli.

Grožnji samomor. Mlada žena kasirja kloburške graščine v Leutschau si je polila obleko s petrolejem in jo zažgala. Našli so jo kot zgorela mrlja.

400 oseb v morje padlo je v Muggia pri Trstu. K sreči se je vse rešilo.

Boj mrčesju!

Letos smo imeli grozovito veliko metuljev. Leti so zlegli jajčica, iz katerih se bodejo gojenice razvile. Preglejte drevje in sežgite na brano listje s temi jajčicami.

Čistite drevje!

Delati je treba, drugače bode vedno več mrčesja!

Telegrami.

Krečansko vprašanje.

Solonichi 4. avg. Turški vojni minister počkal je 50 batajlonov rezervistov pod orožje. Pričakovali je, da pride na Kreti do bojev z Grki.

* * *

Boji na Španskem.

Madrid 4. avg. Listi poročajo o bojih z ustaši v Barceloni, zlasti o požiganju cerkev in kloštrov. Vojaki so se dobro držali. Glasom počil bil je pri teh bojih 90 oseb ubitih, 200 pa ranjenih.

Barcelona 4. avg. Današnja noč je bila mirna. General Bonet je ujel 300 upornikov.

Mellila 4. avg. Kabili so napadli neki španski tabor in ubili več oficirjev ter vojakov.

Generalni štrajk v Švediji.

Stockholm 4. avg. Na Švedskem so proglašili delavec splošni štrajk. V Schonenujih štrajka 45.000, v Malmö 8000, v Göteborgu 10.000. V Stockholmu je tudi cestna železnica ustavljenja. V zadnjem času se je zelo veliko revolverjev nakupilo.

Kako prehraniti letos našo živino?

(Nadaljevanje in koniec).

Za žitom in zgodnjim krompirjem uspeva prav dobro tudi krmilna pesa, ker ostane po prvih zemljah rahlja, kar je za razvoj pese jako važno. Ko se je žito ali krompir spravilo z njive, naj se njiva takoj prejne in povleče z brano. Nato naj se vzame kreple sajenice (najboljše so take), katerih koren je debel kakor prst), skrajša naj se jim vecje liste in le nekoliko koren, ter posadi ob vrviči v vrste naravnih po 30 cm a vrsta od vrste naj bo 60 cm. Za zgodnje krmjenje naj se sadijo rudeči mamut, za pozno zimsko krmjenje pa rumena ekendorferca ali pa oberndorferca. Ako pa sajenju ne pada dež, naj se jih takoj zalije z vodo in če tudi za tem ne dežuje, zalije naj se jih vsaj še enkrat prav dobro. Ko so se sajenice prijele ali so pričele poganjati, zalije naj se jih 1 ali 2krat s straniščico ali z gnojnico, ter večkrat okopa in opleve. Okopava se lahko tudi s konjskim okopovalnikom.

Ako je zemlja bolj pusta, naj se njiva pognoji z umetnimi gnojili, ker ji sveč hlevski gnoj ne ugaja posebno in sicer raztrasi naj se pred oranjenjem na vsako njivo prostora 75 kg zvezpleno-kislega amonijaka, 110 kg superfosfata in če manjka zemlji kalija 90 kg kalijevega sulfata.

Listje naj s pese prezgrodaj ne obira. Pobere naj se jo z njive še le pozno v jeseni in sicer o suhem vremenu, zemljo naj se na rahlem z nožem odstrani, listje s kapico vred odrezje, kakor pri repi in jo shranju nato v kakem suhem pa ne prebladm prostoru. Pesa se ohrani lahko do polovice aprila. Na eni njivi se pridelava lahko kakih 100–200 kvintalov pese in 15–25 kv. listja.

Za zimsko krmo se seje mesto pese lahko tudi repa, ki pa ni tako tečna kakor prva. Seje se jo na strnišča ali pa za krompirjem. Posebno dobro se obnese v peščeno glinasti zemlji in ugaja ji vsakteri gnoj; dobro ji prija tudi gnojnica. Ko je njiva izpraznjena, naj se takoj raztrasi hlevski gnoj in koj podorje. Mesto hlevskega gnoja se rablja tudi umetna gnojila, katera naj se podorje, in sicer se vzame na vsako njivo prostora 75 kg amonijum sulfata. Ko je njiva preoranja, povleče naj se z brano, seme poseje in povajlja potem z valjem. Potem ko nastavi repa 5–6 listov, naj se jo spive in zrejša tako, da bo druga od druge narazen po 30 cm ter zalije s straniščico ali pa z gnojnico, ako se ni rabilo omonijum sulfata. Za vsako njivo se potrebuje tako seje načez 2 kg semena. Repe imamo dve vrsti in sicer ploščato in podolgovato ali valjasto. Za krmo je slednja boljša, ker je slajša in okusnejša in se jo tudi laže reže. Na njivi prostora se pridelava 50–70 kvintalov repe in 12 do 20 kvintalov ščavljave.

Po repi moljejo krave obilno. Vsakemu govedu se jo da lahko po 15 kg na dan in zadoča, da se mu da poleg nje še 6–8 kg sena.

Avgušti ali septembra poseje se za spomladansko krmo laško deteljo ali inkarnatnico. Tej detelji ugaja posebno srednje zvezna, sicer pa tudi peščeno ilovnata in ilovnata zemlja. Najboljša je seveda prva, samo če ni prelahka in ni lega prevlačna. Seje se jo lahko na strnišča za krompirjem ali pa z činkvantinom.

Ako ni zemlja dovolj gnojna se vzame za vsako njivo prostora 35–75 kg žvep. kisl. kalija, 110 kg kostnega superfosfata in ako je kalija v zemlji dovolj, doseže se tudi lep uspeh, ako se vzame na vsako njivo prostora 75 kg superfosfata in 15 kg amonijum sulfata. Za njivo se potrebuje 5 in pol do 7 kg in pol očiščenega semena.

Ako se jo je posejalo zgodaj, da uže v jeseni dobro pašo, aprila meseca se jo pa kosi za zeleno krmo. Ce se hoče pridelati zgodnjo suho krmo, seje naj se zmes detelje in rži, spomladi pokosi in posuši.

Da bo krme kolikor mogoče velika na razpolago, pobira naj se tudi muhviči, rastčo po turšici in činkvantinu, naj se snuka turšica ter ji vrhe poseka, ko ji listje več ne služi, in potem vse skupaj dobro na solnico posuši. Prečisti naj se tudi listje, ki se je odrezalo od pese in repe, razširi po gromovju ali pa spravi v kozolec, da se posušili.

Tudi sirčje naj se jeseni poreže tik zemlje, poveže v snope in spravi potem v srednje velike kope ali lonča, da se posuši. Pozimi naj se ga na kratko razsekata ter dene v kaku kad, poškropi s slano vodo in pusti, da se nekoliko sksira.

Vsi gospodar nadzoruje in vodi krmenje. Da se bo krme zametavalo, naj skrbi, da se razreže ne le suha, ampak tudi zelena klaja s slatmoreznico, ker drugače gre preveč v zguuo. Zeleni krmi naj se doda suha rezanica. Kadar primanjka zelene krme in je sena le še malo, naj se poklada tudi slamo. Zato naj se ne nastilja s slamo, ampak počne naj se žaganje, stružje ali oblejanje, gozdni nastilj ali pa že tegu ni, kupi naj se šoto. Taka strelja stane gotovo veliko manj nego slama. Ker potrebuje govedo kakih 10 kg klaje na dan, naj se meša med zeleno klajo tudi rezanico in slamo, da se drugo klajo prihrani. Rezanico naj se dan poprej vrže v kako kad, nekoliko posoli in polje ali poškropi z vrelo vodo ter pusti, da se nekoliko slame a vrh tega tudi kako močno krmilo, bodisi otrobe, zdrobiljeno zrnje, lanene ali sezamove tropine.

Ker imajo prej navedena krmila le malo apna v sebi, ali se mora pokladiati živini obenem tudi krajno apno, ker drugače se poloti živine kostolomnica.

Pomanjkujoča krma se da deloma nadomestiti s frodjem ali s posekanim zelenim in posušenim vejevjem. Za frodelj naj se obseka zelene drevesne veje z dreves meseca julija ali avgusta, in sicer čimprej temboljše, ker je zgodaj pobran frodelj tečnejši od pozno nabranega. Nabранe zelene veje naj se fia solnici dobro posuše in spravijo na suhem in poklada naj se jih govejti živini po malem. Ovcam in kozam se jih poklada lahko v večji mesi, govedo pa ne mara veliko te krme. Kdor nima nalazač za dobavo frodija vsajenih dreves po polju in senožetih, ta naj nabira frodelj v gozd. Gozdnim drevesem se smejo pa odsetati le spodnje veje in se na vejni prstan.

Dober frodelj se dobi od jesena, topole, lipe, javorja in gabra. Jesenjo frodelj da dobro in tečno krmo, katero žre rada vsa živila, lipov, topolov javorjev in gabrov frodelj je posebno dober za ovce. Ko primanjkuje spomladi krme, so tudi hrastove zelene veje zdatna pomoč.

Ne pozabite nesrečnih kmetov, katerim je toča vse vzela! Nabirajte podpore! Vsakdo naj podeli vsaj malo svotico za te revče!

Gospodarske.

Kako naj se hrani pomožna krmila? Pomožna krmila se mora hrani v zračnem in suhem prspotorju. Kakor hitro so ta krmila vlažna, se pokvarijo. Zato naj se jih nikar ne brani na vlažnem podu ali tlaku, pa tudi ne na podu nad kakim hlevom, ako nima hlev stropa. Ako se hrani pomožna krmila na vlažem, se pokvarijo ali celo splesne in taka krmila živili škodijo.

Ali naj se poklada brejim kravam oves? Allg. Molkerei Zeitung, ki izhaja v Stuttgartu, piše, da naj se poklada brejim kravam oves. Nekaj časa, preden se krava oteli, t. j. 14 dni ali 3 tedne proprej,

patronov zadnikrat v župnišču oglasilo prodaji gozda; mislimo, da le sami cerkljevci. Vbogi, vbogi Michl, si pa že koj pri nas, že celo tvoji petolizci so glubi, ne čujejo več, če ravno jim tako lepo na govoriti. Samoumevno je, če bi bil naš Michl (a pardon) Michl, pri polni pameti, storil rekel, da tega ne more storiti, da bi moral zoper olepšanje cerkve in stolpov, kar najbolj rabi in še zato ker ga ne stane še na. Radovedni smo, kaj bode zdaj naši storil, ker mu zopet rekurz na nekaj post stoji in sicer na ministerij. Ali bode naložnost zoper porabil, in se še enkrat vpravil, moč svojih črnih pristašev, da bi ubranil podnjakom gozd prodati? Ce se ne boji še atem blamaze. Pač zelo skrbljivi oče je ta, to se mora pa že reči, kaj ne da? Gozd in morda že rad prodal, ker vidi da je pretron vreden, pa najraje bi jih mislimo ohranil, ali pa da bi napravil za tiste pobožne, glice" kak "teater"; mislimo da smo tam zadeli. Svetujemo ti, Michl, da bi bilo bolj da bi dobil par dni enega delavca, da njen gozd malo označil, ker notri raste skoraj nerođovitnega gromova. Tisto pa ne, pa mislimo, da tudi nočes videti, kar to zalo nese; le včasih gre kak cerkveni ključi v gozd in ga osnaži, ali kako? napravi si se mu poljubi, steljo in poseka tudi tisto, da mu dopade. Kaj se bodemo več jezili, nai vredno, ker bodemo tako skoraj rešeni: bode skoraj prodan in potem pojde g. Michl od nas, kakor je že poprej rekel. Mislimo, bode ostal možbesed! Njegovi lastni podnik ne marajo silno za njega. Kadar pa zalači kakšnega naprednjaka mu pa kar jeza. Amen. Prihodnji več.

Vsevidni Žihpoljani.

Iz Svetne vasi se nam poroča: (Požar in grom). V pondelek, 2. t. m. proti 2. uri počne, ko je sonce grozno peklo, začuli so se tri klici: ogenj! Alarmni signali poklicani so delavci, ki so večinoma na polju delali, v vase. Kljub plamenu se je dvignil iz Monetove hiše, da v sredi naše vasi. V hipu stala je tudi druga hiša v plamenih. Požarna bramba je v takoj na lici mesta in je delala v smrtni umnosti z vsemi močmi; rešila je iz gorečih stopij ob grozoviti vročini, kar je bilo še začetki. Kaj bi zamoglo par curkov vode proti vasi, ki je divjal po lesenihi, s slamo in mrvo vilenjnih škednjih in šupah! Nakrat se je vili tudi veter, ki je ogenj grozovito zazviril. Neverjetno hitrostjo skakala so plamena od stopja do poslopja in so divjala že na raznih steklih, ko je prišla prva pomoč sosednih bramb. Združenimi močmi se je končno posrečilo, magati ogenj. 16 poslopov je pogorelo, ostali vasi se je rešilo. Na požarišču so dospele barne brambe iz St. Janža, Kaple n. D., Kostaura, Psinavasi, Bistrice, Borovlja, Podljubljana, Medborovlj in Sveč. Opomniti se mora, zadene mežnarja iz Kaplje veliko krije, da je požar tako razširil, kajti ostavil je zvone in s tem zmotil zunanje požarne brambe. Nika hvala gre došlim požarnikom, nadalje zemlji upravi za hitro izvršitev telefoničnih nalog. Pogoreli so sledeči posestniki: Wieser d. Mone, Krassnig p. d. Scheschel, Sablatnig d. Hremc, Kuresch p. d. Kremer, Fugger p. d. Lenz, Rulitz p. d. Michitz, Oblässer p. d. Lenz, Wrlich p. d. Wieser, Hafner p. d. Ogris, vitez sen., Wieser itd. Pri gašenju je bilo več barnih brambovcov ranjenih. Škode je za 1000 K. zavarovalnica pa znaša le 7.500 K. zato jih je izgubilo svojo lastnino in jih da brez upanja v bodočnost. Upajmo da se dobro dobrošreni ljude, ki bode pomagali olajšati grozno bedo! — V tork 3. t. m. popoldne 2. uri ubila je strela konja ravno v mlini nekega posestnika Schlemitta p. d. Birmania to na polju pred vozom. Posestnik in neki tek, ki se je z njim peljal, sta ostala k sreči poškodovana.

Štrajk. V Celovcu so pričeli v tiskarni "Gutenberghaus" stavci štrajkat. Vzrok je, da je nekega tovariša iz službe odpustilo.

Ukradel je nekdo pri Plajbergu tovarnarju Gollu skoraj novi transmisijijski jermen v višnosti 100 K.